

Sygn. akt I ACa 80/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gawinek (spr.)
Sędziowie:	SA Dariusz Rystał SA Ryszard Iwankiewicz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Magdalena Stachera

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2017 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa B. M.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 22 listopada 2016 roku, sygn. akt I C 445/13

I. oddala apelację,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 4.050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Dariusz Rystał Małgorzata Gawinek Ryszard Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 80/17

UZASADNIENIE

Powódka B. M. domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych: (...) sp. z o.o. w P., (...) sp. z o.o. w W., R. W. (1) i C. W. w postępowaniu nakazowym kwoty 130.123,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami od 2 lipca 2012. Wniosła nadto o zasądzenie kosztów procesu ustalonych według norm przepisanych.

Podąa, że podstawą jej roszczeń jest weksel wystawiony przez spółkę (...) sp. z o.o., poręczony przez pozostałych pozwanych. Weksel ten został wystawiony celem zabezpieczenia wierzytelności wynikającej z umowy sprzedaży

udziałów w spółce (...) przez powódkę spółce (...) z 20 stycznia 2012. Powódka wyjaśniła, że na wekslu widnieją podpisy R. W. (1) działającego jako osoba fizyczna oraz jako reprezentant spółki (...) i spółki (...).

Sąd Okręgowy w Koszalinie 17 czerwca 2013, w sprawie o sygnaturze I Nc 65/13, wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, uwzględniając roszczenie w całości.

Zarzuty od powyższego nakazu wniosła wyłącznie pozwana (...) sp. z o.o. w W., domagając się uchylenia nakazu zapłaty i oddalenia powództwa w stosunku do niej, ponadto zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych. Podniosła zarzut niewłaściwej reprezentacji spółki w chwili poręczenia weksla. Dalej zarzuciła, iż powódka nie pokryła udziałów, które zostały sprzedane spółce (...) i takie zbycie jest bezprawne, powoduje niepowetowane straty w spółce, gdyż zbycie udziałów spółki będzie finansowane z jej majątku. Finalnie pozwana podniosła zarzut potrącenia przysługującej jej wierzytelności w postaci braku zapłaty wkładu na pokrycie kapitału zakładowego w wysokości 784.900 zł z wierzytelnością dochodzoną przez powódkę w tym postępowaniu.

Powódka w odpowiedzi na zarzuty wskazała, że doszło do pokrycia kapitału zakładowego, a weksel został poręczony przez pozwaną 21 stycznia 2012, tj. po przeprowadzeniu zmian w jej władzach.

Wyrokiem z 22 listopada 2016 Sąd Okręgowy w Koszalinie po rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I C 445/13:

1. uchylił nakaz zapłaty z 17 czerwca 2013 wydany w sprawie o sygn. akt I Nc 65/13 w stosunku do pozwanej i powództwo w tym zakresie oddalił;
2. zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 8.498 zł tytułem kosztów procesu.

Sąd Okręgowy oparł powyższe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i argumentach prawnych:

R. K., powódka, M. G., R. G., J. K., A. M. i W. T. 19 maja 2000 zawiazali spółkę z o.o. (...) z siedzibą w W.. W § 8 umowy wskazano, iż wspólnicy obejmują udziały o łącznej wartości 1.470.300 zł, w tym powódka objęła udziały w wysokości 8.174 o łącznej wartości 817.400,00 zł. Jednocześnie 19 maja 2000 podjęto decyzję o połączeniu (...) sp. z o.o. w W. ze spółką (...) sp. z o.o. w W. poprzez zawiązanie nowej spółki o nazwie (...) spółka z o.o. w W.. Nowa spółka przejęła majątek łączących się spółek oraz wstąpiła we wszelkie prawa i obowiązki tych spółek.

Pomiędzy wspólnikami spółki (...), w tym powódką, a (...) sp. z o.o. w S. 20 stycznia 2012 doszło do zawarcia umowy sprzedaży udziałów. Na mocy tej umowy powódka sprzedała spółce (...) swe udziały w (...) sp. z o.o. w ilości 8.174 udziałów za cenę 833.748 zł. Cena miała być zapłacona w trzech transzach. Pierwsza w kwocie 551.886,90 zł do 23 stycznia 2012, druga w kwocie 141.737,16 zł do 1 maja 2012, a trzecia w kwocie 140.123,94 zł do 1 lipca 2012. W § 5 Umowy wskazano, że w celu zabezpieczenia płatności drugiej i trzeciej transzy ceny nabycia udziałów, kupujący wręczył każdemu ze sprzedawców po dwa wypełnione weksle z własnego wystawienia i poręczone osobiście przez R. W. (1) i C. W.. W celu dodatkowego zabezpieczenia płatności kupujący zobowiązał się do podjęcia czynności zmierzających do bezpośredniego poręczenia przez spółkę (...) w/w weksli, co miało nastąpić w terminie jednego dnia od podpisania Umowy.

(...) sp. z o.o. reprezentowana przez R. W. (1) 20 stycznia 2012 wystawiła na rzecz powódki weksel własny gwarantujący powódce zapłatę trzeciej raty w terminie do 1 lipca 2012. Weksel zawierał sumę wekslową: 140.123,94 zł i termin płatności: 1 lipca 2012. Pod słowem poręczam na wekslu znajdują się podpisy R. W. (1) i C. W.. Nadto znajduje się tam pieczęć spółki (...) z podpisem R. W. (1).

Spółka (...) 20 stycznia 2012 miała następujący sposób reprezentacji: do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych i niemajątkowych oraz podpisywania w imieniu Spółki upoważnieni są dwaj członkowie zarządu łącznie albo jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. W umowie Spółki wskazano nadto, że zarząd Spółki składa się z dwóch do siedmiu osób. Do 21.01.2012 r. członkami zarządu Spółki byli W. T. i M. K..

Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki (...) sp. z o.o. odbyło się 21 stycznia 2012, w zgromadzeniu uczestniczył jedyny udziałowiec Spółki (...) sp. z o.o. w S. reprezentowany przez R. W. (1). Zgromadzenie podjęło uchwały o odwołaniu ze składu zarządu jego dotychczasowych członków oraz wskazało do składu zarządu i na funkcję prezesa R. W. (1). Zgromadzenie dokonało zmian umowy Spółki. Zmieniono m.in. zapisy dotyczące sposobu jej reprezentacji przez wprowadzenie zapisu: w przypadku zarządu wieloosobowego Spółkę reprezentuje dwóch członków zarządu łącznie lub jeden członek zarządu i prokurent (reprezentacja łączna); w przypadku, gdy zarząd jest jednoosobowy reprezentacja jest samoistna. Zawarto zapis, że zarząd składa się od jednego do trzech członków. Powyższe zmiany zostały ujawnione w Krajowym Rejestrze Sądowym 23 lutego 2012.

Poręczenie na wekslu podpisane przez R. W. (1) jako członka zarządu spółki (...) nastąpiło 21 stycznia 2012, po dokonaniu zmiany we władzach spółki u notariusza.

W piśmie z 5 września 2012 R. W. (1) wskazując, że występuje również jako prezes zarządu (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. oświadczył, że we wrześniu 2012 rozliczy się m.in. z powódką z drugiej transzy za zakupione udziały spółki (...), a za trzecią transzę rozliczy się do 10 października 2012.

Powódka tytułem częściowej zapłaty trzeciej transzy otrzymała od (...) kwotę 5.000 zł 27 sierpnia 2012 oraz 6 września 2012 kwotę 5.000 zł.

Powódka posiadając inny tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Koszalinie z 17 sierpnia 2012 złożyła wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużników, tj. (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., C. W. i R. W. (1). Egzekucja była częściowo skuteczna wobec spółki (...) i R. W. (1).

Pismem z 13 lutego 2013 (...) sp. z o.o. wezwała powódkę do zapłaty wkładu na pokrycie kapitału zakładowego w spółce w wysokości 784.900 zł w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania na rachunek bankowy spółki.

Pozwana spółka 26 lutego 2013 (...) zawiadomiła Prokuraturę Rejonową w Wałczu o podejrzeniu popełnienia przestępstwa polegającego na działaniu na szkodę spółki, przez celowe wprowadzenie w błąd, co do pokrycia udziałów w kapitale zakładowym spółki w całości przez wspólników spółki.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał zarzuty pozwanej za uzasadnione.

Odnosząc się do zarzutu braku właściwej reprezentacji pozwanej spółki przy podpisywaniu weksla, z którego powódka wywodziła swoje roszczenie Sąd wskazał na treść przepisów art. 166 § 1 pkt. 5 k.s.h., art. 205 § 1 k.s.h., art. 255 § 1 k.s.h., art. 256 § 1 i 2 k.s.h. i stwierdził, że zmiana umowy spółki wymaga uchwały wspólników i jest skuteczna dopiero z chwilą wpisu do rejestru. Dostrzegł, iż sposób reprezentowania pozwanej spółki określała umowa spółki, więc zmiana sposobu reprezentacji spółki wymagała zmiany umowy spółki. Sąd I instancji wskazał, że bezspornie wpis zmiany sposobu reprezentacji pozwanej spółki, przewidujący samoistną reprezentację w przypadku zarządu jednoosobowego, nastąpił 23 lutego 2012. Wcześniej, a więc także w chwili dokonywania poręczenia weksla przez pozwaną, w KRS był ujawniony następujący sposób reprezentacji spółki: dwaj członkowie zarządu łącznie albo jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Sąd miał na uwadze, że wprawdzie 21 stycznia 2012 odbyło się nadzwyczajne zgromadzenie wspólników pozwanej spółki, na którym podjęto uchwały o odwołaniu ze składu zarządu jego dotychczasowych członków oraz wskazano do składu zarządu jednego członka - R. W. (1), lecz do ujawnienia w KRS zmian w umowie spółki doszło w lutym 2012. Na dzień 21 stycznia 2012 zmiana umowy spółki nie była wpisana do KRS, co było bezsporne i wynikało z odpisów z KRS, zeznań powódki oraz świadków, w tym R. W. (1). W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że poręczenie wekslowe udzielone jednoosobowo przez przedstawiciela spółki R. W. (1), skutkuje bezwzględnie nieważnością tej czynności prawnej w myśl art. 58 § 1 k.c., wobec czego wydany w sprawie nakaz zapłaty w stosunku do spółki uchylili i powództwo w stosunku do tej spółki oddalili.

Marginalnie mając na uwadze art. 493 § 3 k.p.c. Sąd wskazał, że nie badał zasadności zarzutu potrącenia, gdyż pozwana oświadczenie o potrąceniu złożyła dopiero w zarzutach od nakazu zapłaty, nie opierając zgłoszonej do potrącenia

wierzytelności na dokumentach o których mowa w art. 485 k.p.c., więc badanie jej istnienia było niemożliwe. Stwierdził też, że kwestia pokrycia przez powódkę zbywanych udziałów w spółce nie mogła być oceniana przez sąd.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się powódka zarzucając mu:

- a) błędną wykładnię art. 205 § 1 k.s.h. poprzez nieuwzględnienie, że w przypadku zarządu jednoosobowego model reprezentacji spółki z o.o. określa ustawa a nie umowa, a w konsekwencji jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że w okresie od 21 stycznia do 23 lutego 2012 do skutecznej reprezentacji pozwanej wymagane było współdziałanie dwóch członków zarządu lub członka zarządu i prokurenta,
- b) zaniechanie zbadania materialnej podstawy żądania pozwu przez pryzmat dobrej wiary powódki (art. 7 k.c.) i możliwości zastosowania względem niej art. 14 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym,
- c) niewłaściwe zastosowanie art. 58 § 1 k.c. poprzez uznanie, że poręczenie wekslowe udzielone jednoosobowo przez przedstawiciela pozwanego skutkuje bezwzględną nieważnością tej czynności prawnej, co z kolei skutkowało niezastosowaniem art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe.

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty także w stosunku do pozwanej oraz zasądzenie kosztów postępowania, względnie uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powódka podniosła, że Sąd I instancji oparł się na wywodach dwóch wyroków sądów apelacyjnych. Co do wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie o sygn. akt I ACa 402/15 zauważyła, że wyrokiem z 15 grudnia 2016 (II CSK 163/16) Sąd Najwyższy uchylił ten wyrok i zasądził należności na rzecz powoda w całości uznając, że model reprezentacji spółki z o.o. określa ustawa, a nie umowa, co wynika z art. 205 § 1 k.s.h. Skoro model reprezentacji przy zarządzie jednoosobowym określa ustawa, to eksponowana chwila zarejestrowania zmiany umowy pozwanej spółki w zakresie sposobu reprezentacji jest bez znaczenia dla dokonania poręczenia weksła. Jednocześnie zdaniem skarżącej bez znaczenia pozostaje argumentacja drugiego z powołanych wyroków, bowiem Sąd Apelacyjny w Katowicach w sprawie V ACa 775/12 rozważał skuteczność czynności trzysobowego zarządu. Była to więc sytuacja diametralnie różna od tej w niniejszej sprawie.

Jak zauważyła apelująca, ten sposób wykładni przepisów został zaakceptowany w postępowaniu rejestrowym, gdzie nie miano wątpliwości, iż R. W. (1), działając samodzielnie, w wykonaniu wynikającego z art. 168 w zw. z art. 166 § 1 i 2 k.s.h. obowiązku zgłoszenia zmian danych pozwanego ujawnionych w rejestrze przedsiębiorców KRS, działa jako zarząd (...) sp. z o.o. z siedzibą w W..

Powódka wskazała, że zmiana umowy spółki musiała zostać zgłoszona do rejestru przedsiębiorców KRS (art. 22 ust. 1 ustawy o KRS) i w świetle art. 168 k.s.h. zmianę taką winien zgłosić zarząd. Skoro sąd rejestrowy uznał, że zgłoszenie zmiany umowy spółki może podpisać sam R. W. (1), to nie ulega zdaniem apelującej wątpliwości, iż założył, że osoba ta samodzielnie jest organem osoby prawnej (zarządem) władnym dokonywać czynności prawnych, do których bez wątpienia zalicza się wnioski do sądu rejestrowego (art. 205 § 1 k.s.h. a contrario). Gdyby sąd rejestrowy ocenił sytuację inaczej, odmówiłby on dokonania wnioskowanych czynności i wobec istnienia tzw. zarządu kadłubowego wskazał na konieczność zastosowania art. 42 k.c. i powołania kuratora pozwanej.

Dalej powódka zarzuciła, że Sąd I instancji nie uwzględnił regulacji art. 14 ustawy o KRS, który stanowi, że podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis do rejestru nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do rejestru lub uległy wykreśleniu z rejestru. Skarżąca zaznaczyła, że uczestniczyła w czynnościach, jakie miały miejsce 20-21 stycznia 2012 i wówczas powzięła od notariusza niekwestionowaną wtedy przez nikogo wiedzę, iż zarząd pozwanej spółki stanowił będzie R. W. (1), mogący działać samodzielnie. Bez wątpienia pozostawała więc w usprawiedliwionym przeświadczeniu, że czynności prawne

podejmowane przez w/w są czynnościami samego pozwanego. Dobrą wiarą w realiach sprawy było przeświadczenie powódki, iż zarząd pozwanej ukształtowany wszak, stosownie do art. 255 § 3 k.s.h., za pomocą czynności prawnych, w których brał udział rejent (a więc osoba gwarantująca ich zgodność z prawem - art. 81 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie) jest zarządem, który może działać skutecznie w imieniu pozwanego. Wszystko to prowadzi zdaniem apelującej do wniosku, że pozwana jako zobowiązana do złożenia wniosku o wpis do KRS zmiany umowy spółki, nie może się powoływać wobec wiedzącej o tych zmianach powódki na fakt nie wpisania tych zmian do KRS w chwili udzielania poręczenia (wyrok WSA w Warszawie z dnia 3 grudnia 2009 r., III SA/Wa 655/09; wyrok SA wyrokiem Sądu w Katowicach z 9 marca 2011 r., I ACa 33/11; wyrok NSA z dnia 18 września 2008 r., I OSK 333/08; wyrok SA w Poznaniu z dnia 21 listopada 2007 r., I ACa 906/07).

Z podanych wyżej względów powódka stoi na stanowisku, że brak jest podstaw do przyjmowania, że poręczenie wekslowe udzielone przez R. W. (1) było nieważne, zatem winno wiązać pozwaną. Konsekwencją tego zaś winno być to, by pozwana odpowiadała tak jak ten za kogo poręczyła.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm prawem przewidzianych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Wstępnie zaznaczenia wymaga, że Sąd Okręgowy przeprowadził w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe w zakresie wystarczającym dla poczynienia ustaleń faktycznych w kontekście znajdujących zastosowanie w sprawie przepisów prawa materialnego. Zgromadzone dowody poddał należytej ocenie, a następnie na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, odpowiadające treści tychże dowodów. W tym stanie rzeczy Sąd drugiej instancji w pełni podzielił ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, akceptując poczynione w oparciu o tę ocenę ustalenia faktyczne, uznając je za własne, wskazując na brak konieczności ich ponownego przytaczania. W sytuacji bowiem, gdy sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu w pierwszej instancji nie musi powtarzać dokonanych ustaleń, gdyż wystarczy stwierdzenie, że przyjmuje je za własne (por. np. orzeczenia SN z dnia 13 grudnia 1935 r., C III 680/34. Zb. Urz. 1936, poz. 379, z dnia 14 lutego 1938 r., C II 21172/37 Przegląd Sądowy 1938, poz. 380 i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 83).

Nadto z uwzględnieniem poczynionych niżej uwag, Sąd Apelacyjny uznaje za słuszne i podziela rozważania prawne Sądu I instancji w zakresie w jakim ten doszedł do przekonania, że roszczenie strony powodowej nie zasługiwało na uwzględnienie z uwagi na nieważność czynności prawnej będącej podstawą wysnuwanych przez nią w tym postępowaniu roszczeń.

Godzi się zauważyć, iż powódka swoje roszczenie w stosunku do pozwanej spółki (...) wywodziła z poręczenia wekslowego na wekslu własnym (...) sp. z o.o. w S. z 20 stycznia 2012, opiewającym na kwotę 140.123,94 zł, wskazując na poręczenie przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. reprezentowaną przy tej czynności przez R. W. (1), działającego wówczas w charakterze prezesa pozwanej spółki (k. 5).

Podstawę prawną tak sformułowanego żądania stanowił zatem przepis art. 32 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U. z 1936 r., nr 37, poz. 282 ze zm.), wedle którego, poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył, a przy tym zobowiązanie poręczyciela jest ważne, chociażby nawet zobowiązanie, za które poręcza, było nieważne z jakiegokolwiek przyczyny z wyjątkiem wady formalnej. Zobowiązanie poręczyciela wekslowego ma zatem charakter samodzielny, co przejawia się w tym, że odpowiada on według treści weksla (vide wyrok SN z dnia 24 listopada 2009 r., V CSK 129/09, LEX nr 688047). Jednakże w wypadku osób prawnych, aby poręczenie takie mogło odnieść zamierzony skutek prawny, powinno zostać podpisane przez osoby działające w charakterze członków organów osoby prawnej zgodnie z zasadami reprezentacji, określonymi w przepisach regulujących funkcjonowanie danej osoby prawnej. W odniesieniu do pozwanej spółki uwzględnić należało zatem przepisy Kodeksu spółek handlowych regulujące zasady reprezentacji spółek handlowych, w tym art. 201 k.s.h., zgodnie z którym, zarząd

reprezentuje spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (§ 1) i może być on zarówno jednoosobowy jak i wieloosobowy (§ 2), nadto w myśl art. 204 § 1 k.s.h., prawo członka zarządu do prowadzenia spraw spółki i jej reprezentowania dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych spółki.

W realiach niniejszej sprawy Sąd odwoławczy miał na uwadze, że 21 stycznia 2012 zgromadzenie wspólników spółki (...) sp. z o.o. w W., protokolowane przez notariusza, podjęło uchwałę o zmianie umowy spółki – między innymi- w zakresie składu zarządu, w ten sposób, że w miejsce dotychczas przewidzianej liczby jego członków od 2 do 7, w § 10 ust. 1 zawarto postanowienie, że zarząd składa się od 1 do 3 członków. Podjęci uchwały w przedmiocie zmiany umowy spółki na tym samym zgromadzeniu, poprzedziło odwołaniu dotychczasowych członków zarządu spółki - tj. dotychczasowego prezesa zarządu W. T. i członka zarządu M. K.. Jednocześnie na tym zgromadzeniu podjęta została uchwała o powołaniu jako prezesa pozwanej spółki uprawnionego do jej samodzielnej reprezentacji R. W. (1). Przy tym bezspornym między stronami było, że do poręczenia wekslowego doszło tego samego dnia – tj. 21 stycznia 2012, a za pozwaną spółkę działał wówczas jednoosobowo jako prezes zarządu spółki R. W. (1), pomimo, że wpis dotyczący zmiany umowy pozwanej spółki, w tym również ujawnienie tego, iż w przypadku pozwanej spółki zarząd może być już nie tylko wieloosobowy (spółka jest wówczas reprezentowana przez dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta) ale także jednoosobowy (spółkę reprezentuje wówczas samodzielnie prezes) został dokonany we właściwym rejestrze sądowym dopiero 23 lutego 2012.

W tych okolicznościach oraz bacząc na treść weksla z 20 stycznia 2012 będącego podstawą roszczenia powódki nie budziło wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że poręczenie nie było skuteczne z uwagi na nienależytą reprezentację spółki (...).

Sąd Apelacyjny przy tym zgadza się ze skarżącą, że skoro zgodnie z art. 201 § 1 k.s.h. prowadzenie spraw spółki i jej reprezentacji stanowi wyłączną kompetencję zarządu spółki (por. wyrok SN z dnia 3 lutego 2017 r., II CSK 304/16, Lex nr 2284177), a w art. 205 § 1 k.s.h. (przewidującym, że jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania określa umowa spółki, a w braku postanowień umownych w tym zakresie, do składania oświadczeń w imieniu spółki wymagane jest współdziałanie dwóch członków zarządu albo jednego członka zarządu łącznie z prokurentem) jest mowa tylko o zarządzie wieloosobowym, to a contrario w przypadku zarządu jednoosobowego model reprezentacji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością reguluje ustawa. To jednak w realiach rozpatrywanej sprawy okoliczność ta pozostawała bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Nie można bowiem tracić z pola widzenia tego, że w przypadku pozwanej spółki, jej umowa na dzień poręczenia nie przewidywała zarządu jednoosobowego, co wynika w sposób jednoznaczny i nie budzący wątpliwości z treści zarówno widniejącej w aktach sprawy umowy spółki jak i treści wpisu widniejącego w KRS na dzień 21 stycznia 2012 r. Wprost z nich wynika, że w dacie dokonywania kwestionowanej czynności prawnej w przypadku pozwanej spółki (...) sp. z o.o. funkcjonować mógł wyłącznie zarząd wieloosobowym; umowa pozwanej spółki w jej pierwotnym brzmieniu w ogóle nie przewidywała zarządu jednoosobowego, na co wskazuje jednoznacznie § 17 ust. 1 umowy spółki stanowiący, że „Zarząd Spółki składa się z dwóch do siedmiu osób, w tym Prezesa Zarządu, powoływanych przez Zgromadzenie Wspólników uchwałą podjętą większością głosów oddanych”.

Możliwość funkcjonowania w spółce (...) zarządu jednoosobowego przewidziano dopiero w uchwale z 21 stycznia 2012 stanowiącej uchwałę w przedmiocie zmiany umowy spółki, wprowadzającą nowy model zarządu (tj. zarząd jednoosobowy obok – dotychczas przewidzianego w umowie wieloosobowego).

Tymczasem zgodnie z art. 255 § 1 k.s.h., zmiana umowy spółki wymaga uchwały wspólników i wpisu do rejestru. Przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący (iuris cogentis) i jako taki nie może być zmieniony wolą stron, także w drodze umowy spółki. W konsekwencji, zgodnie z jego treścią, uchwała wspólników o zmianie umowy spółki wywołuje skutki od dnia jej zarejestrowania w sądzie rejestrowym. Wpis ma charakter konstytutywny, zatem samo podjęcie uchwały przez wspólników odnośnie zmiany umowy spółki nie wywołuje jeszcze skutków prawnych, albowiem wszelkie dokonywane zmiany uzyskują swoją skuteczność dopiero od chwili ich zarejestrowania (por. podob.: A. Kidyba, Uchwała wspólników i wpis do rejestru jako warunek zmiany umowy spółki; M. Dumkiewicz,

Komentarz orzecniczy do art. 255 Kodeksu spółek handlowych; M. Rodzyńkiewicz, Komentarz do art. 255 Kodeksu spółek handlowych; nadto wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 lutego 2013 r., V ACa 775/12, LEX nr 1286531; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 1 czerwca 2005 r., I ACa 225/05, OSA 2006, z. 9, poz. 32; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2006 r. II CSk 147/05, LEX nr 398435). Wymaga w tym miejscu podkreślenia, że zmiana umowy spółki może dotyczyć wszystkich jej postanowień, zarówno obligatoryjnych, jak i fakultatywnych, a przez zmianę umowy spółki rozumie się każdą zmianę jej dotychczasowej statutowej treści, bez względu na charakter tych zmian. Tryb określony w art. 255 k.s.h. obowiązuje zatem zarówno przy zmianach bardzo istotnych z punktu widzenia spółki, jak i takich, które dotyczą tylko zmian o charakterze redakcyjnym (zob. R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, w: R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, Komentarz, t. II, s. 503 i powołana tam literatura).

O ile niewątpliwie zgodzić można się ze stwierdzeniem, iż z mocy art. 201 § 4 k.s.h. członek zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest powoływany i odwoływany uchwałą wspólników, a wpis zmian w składzie osobowym zarządu w rejestrze sądowym ma charakter deklaracyjny (zmiana w tym zakresie zgodnie z art. 168 k.s.h. w zw. z art. 166 § 1 k.s.h. winna zostać zgłoszona przez zarząd spółki sądowi rejestrowemu celem jej ujawnienia w KRS), to jednak w przypadku pozwanej spółki (...), na zgromadzeniu 21 stycznia 2012 nie chodziło jedynie o zmianę składu osobowego, czy ilościowego jej zarządu, lecz o zmianę umowy spółki polegającą na wprowadzeniu dotychczas nieprzewidzianego przez nią sposobu reprezentacji spółki przez zarząd jednoosobowym. Tymczasem, zdaniem Sądu Apelacyjnego, tego rodzaju zmiana umowy spółki w zakresie określenia nowego, nie przewidzianego dotychczas umową spółki sposobu modelu zarządu, a w konsekwencji również jej reprezentacji, zgodnie z bezwzględnie obowiązującym art. 255 k.s.h., wymaga uchwały wspólników oraz wpisu do rejestru i jest skuteczna dopiero od daty wpisu.

W niniejszej sprawie zmiana umowy spółki dokonana mocą uchwały Zgromadzenia Wspólników z 21 stycznia 2012, została wpisana do właściwego rejestru dopiero 23 lutego 2012. Niewątpliwie zatem choć w dacie dokonywania poręczenia wspólnicy podjęli już uchwałę o zmianie umowy spółki, to jednak nie była ona na ten dzień wpisana do KRS. W świetle zaś regulacji art. 255 k.s.h. tylko łączne spełnienie tych dwóch przesłanek – tj. podjęcie uchwały przez wspólników i wpisanie tej zmiany do właściwego rejestru – mogło wywołać skutek prawny w zakresie zmienionego, w stosunku do ujawnionego w rejestrze, umownego modelu zarządu pozwanej spółki.

Powyższe implikuje wniosek, że przy mającej miejsce 21 stycznia 2012 czynności udzielenia poręczenia wekslowego spółka (...) nie była należycie reprezentowana, albowiem mogła być reprezentowana tylko przez zarząd wieloosobowy, zatem konsekwentnie oświadczenie woli w jej imieniu mogli skutecznie złożyć dwa członkowie zarządu lub jeden członek zarządu działający łącznie z prokurentem. Co bezspornie w niniejszej sprawie nie miało miejsce. Jak trafnie zaś ocenił w tej mierze Sąd I instancji, skutkiem dokonania kwestionowanej czynności prawnej z naruszeniem przewidzianych w przepisach kodeksu spółek handlowych i umowy spółki zasad reprezentacji pozwanej spółki (...) sp. z o.o. w W., była bezwzględna nieważność czynności prawnej w myśl art. 58 § 1 k.c., co z kolei implikowało konieczność oddalenia powództwa w niniejszej sprawie w całości w stosunku do tej pozwanej, o czym trafnie orzekł Sąd Okręgowy.

Jednocześnie Sąd Odwoławczy wskazuje, iż wbrew zarzutom skarżącej, w sprawie nie mógł mieć zastosowania art. 14 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1142 j.t.). Na kanwie art. 17 ust. 1 komentowanej ustawy ustanowione zostało domniemanie prawdziwości danych ujawnionych w rejestrze. W myśl zaś ust. 2 tego przepisu, jeżeli dane wpisane są do rejestru niezgodnie ze zgłoszeniem podmiotu lub bez tego zgłoszenia, podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze zarzutem, że dane te nie są prawdziwe, jeżeli zaniechał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu. Nie ulega wątpliwości, że podnoszenie zarzutów dotyczy jedynie podmiotu zgłaszającego, gdyż domniemanie ustanowione w tym przepisie działa na rzecz osób trzecich, a nie przeciwko nim. Unormowanie powyższe uzupełnia art. 14 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, zgodnie z którym, podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis do rejestru nie może powoływać się wobec osób trzecich działających w dobrej wierze na dane, które nie zostały wpisane do rejestru lub uległy wykreśleniu z rejestru. W rozpoznawanej sprawie taka sytuacja nie miała miejsca, albowiem co nie ulega wątpliwości, to nie pozwana spółka (...) jako podmiot obowiązany do złożenia wniosku o wpis powoływała się wobec powódki na dane, które nie zostały wpisane do rejestru, lecz to strona powodowa nie patrząc na treść wpisów widniejących w rejestrze sądowym na dzień dokonywania poręczenia wekslowego powoływała się na fakt istnienia

danych niewpisanych do KRS. Regulacja art. 14 omawianej ustawy nie mogła mieć zatem zastosowania w sprawie. Dodać też trzeba, że niewłaściwa ocena przez powódkę, która jak sama twierdzi - uczestniczyła w tych czynnościach, skutków prawnych uchwał podjętych 21 stycznia 2012 przez wspólników pozwanej spółki, bez ich rejestracji w KRS, nie niweluje ustawowego obowiązku określonego w art. 255 § 1 k.s.h.

Finalnie odnosząc się jeszcze do argumentacji podniesionej przez powódkę w apelacji wskazać trzeba, iż Sąd Apelacyjny dostrzega, że w analogicznej sprawie Sąd Najwyższy wyrokiem z 15 grudnia 2016, sygn. akt II CSK 163/16, zmienił wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 21 października 2015, sygn. akt I ACa 402/15, uznając, że czynność prawna w postaci poręczenia wekslowego udzielonego 21 stycznia 2012 przez spółkę (...) reprezentowaną przy tej czynności przez R. W. (1) była ważna i skuteczna. Tym niemniej jednak nie podzielając powyższego zapatrywania Sąd orzekający w rozpatrywanej sprawie nade wszystko podkreśla, że sam Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt II CSK 163/16 przyznał, że możliwe jest reprezentowanie poglądu odnośnie nieważności oświadczenia woli pozwanej wskutek wadliwej reprezentacji, a to wobec uznania wpisu w KRS jako konstytutywnego. Wprawdzie sam nie podzielił tego poglądu, jednakże nie można tracić z pola widzenia tej jakże istotnej okoliczności, że lektura uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2016 r. jednoznacznie wskazuje, iż nie dokonał on jakiegokolwiek oceny prawnej tego, jakie znaczenie dla oceny skuteczności kwestionowanej czynności prawnej ma kluczowy w tym wypadku fakt, że pierwotnie umowa pozwanej spółki (...) w ogóle nie przewidywała jednoosobowego zarządu spółki (w spółce mógł funkcjonować tylko zarząd wieloosobowy) i co istotne - że wprowadzenie takiej możliwości nastąpiło dopiero w wyniku zmiany umowy spółki, która to zmiana na dzień dokonywania kwestionowanej czynności prawnej nie była wpisana we właściwym rejestrze. Tymczasem podkreślenia wymaga, że zgodnie z powołanym już art. 255 k.s.h. do zmiany umowy spółki taki wpis jest konieczny i przed jego dokonaniem sama uchwała wspólników nie wywołuje żadnych skutków prawnych w zakresie sposobu reprezentowania pozwanej spółki (wpis do rejestru ma bowiem charakter konstytutywny). Skoro bezspornie kwestia ta pozostała poza zakresem rozważań Sądu Najwyższego w wyroku wydanym na kanwie sprawy o sygn. akt II CSK 163/16, a właśnie ona stała się podstawą do oddalenia powództwa w niniejszej sprawie przeciwko pozwanej spółce, to pogląd prawny wyrażony na kanwie omawianego orzeczenia nie dość, że nie był wiążący dla sądu orzekającego w tej sprawie, ale także nie mógł być z tych przyczyn bezpośrednio odnoszony do tego procesu i przesądzać o zasadności żądania strony powodowej.

Tak argumentując i nie znajdując z przyczyn przedstawionych wyżej podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia, Sąd Apelacyjny na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. apelację powódki jako niezasadną w całości oddalił, o czym orzekł w punkcie I. wyroku.

O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnął w punkcie II. wyroku w oparciu o przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z regułą odpowiedzialności stron za wynik procesu. Wobec oddalenia apelacji powódki w całości, winna ona jako strona przegrywająca spór zwrócić stronie przeciwnej koszty postępowania odwoławczego. Pozwana w toku postępowania przed sądem drugiej instancji była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika w osobie adwokata, wobec czego strona powodowa winna zwrócić jej koszty zastępstwa procesowego w kwocie 4.050 zł. Z uwagi na datę wszczęcia postępowania apelacyjnego i wartość przedmiotu zaskarżenia, wysokość tegoż wynagrodzenia ustalona została przez Sąd Apelacyjny na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.), w brzmieniu tych przepisów obowiązujących od dnia 27 października 2016 r.

Dariusz Ryszał Małgorzata Gawinek Ryszard Iwankiewicz